

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinivs Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaqve omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Concio Prima. De memoria Iudicij extremi. Memorare nouissima tua, & in
æternum non peccabis. Eccl. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

confugientem : impuriorem in Syrenibus. Quicquid id est, olorum iusti, improbi Syrenum sunt similes in extremis. Diserimen hoc conscientia affert purior, aut taminator. Mors peccatorum pestima. Ergo memorare nouissima tua, & in aeternum non peccabis.

Hebdomada secunda aduentus.

DE IUDICIO

Altero Nouissimorum.

CONCIO PRIMA.

De memoria iudicij extremi.

Memorare nouissima tua, & in aeternum non peccabis. Eccl. 7.

Vnum hoc Concionum est omnium
THEMA.

Daturus legem Deus, Exod. 19. populi Ducem Moysen voluit ascendere montem : reliquos infra circumfistere, nec ipsum tangere quidem. Hic continuo coire coelum, nubibusque atrescere, micare fulgura, tonitrua boare, clangere tubas, inhorrescere omnia : Nimirum quia gens contumax erat, ideo lex eum poena proponebatur. Quanto igitur terribiliora edentur tum, cum legis Vindex apparebit ad iudicium?

Super hoc nos

- I. Quod memoria iudicij semper fuerit inculcata.
- II. Quod sit perquam necessaria.
- III. Quod mundus isti obstreperet memoriae.
- IV. Memorare iudicium est perutile.

PARS I.

Quod memoria iudicij semper fuerit inculcata.

I. Visus est, Apocal. 14. Angelus volare qui Euangelium nunciaret, & cla-

mare: Timete Dominum, & date illi honorem, quia venit hora iudicij. 2. Idem Psalm. 2. Et nunc Reges intelligite, erudimini qui iudicatis terram. Seruite Domino in timore, & exultate ei cum tremore. Apprehendite disciplinam, ne quando irascatur Dominus, & pereatis de via. Clamor is monet, quod Ecclesiast 7. Memorare nouissima, & c. 3. Hinc S. Vincentius, Ordinis Praedicatorum Zelosissimus, suas praedicationes de iudicio plerasque instituit. Ita Sanct. Gregorius hom. 11. in Euang. Ille in S. Ecclesia doctus Praedicator existit; qui & noua scit proferre de suauitate regni; & vetusta, de terrore supplicij: vt vel poena terreant, quos praemia non inuitant.

II. Interrogatus Anachoreta quidam, cuius potissimum lectione libri teneretur, ait nullius, nisi trifoliaris: cuius folio nigro moneretur mortis; candido; beatitudinis; rubro, iudicij. 2. Sanct. Hieronymus, (qui Sanct. Gregor. Nazianz. in Capadocia S. Epiphanium in Cypro, Didymum in Aegypto, totaque Asia & Europa magistros quaesit, & audiuit:) istud in primis didicit: Siue dormiam, siue comedam, siue quidvis aliud agam; semper auribus meis vox illa videtur intonare: Surgite mortui, venite ad iudicium.

III. S. Augustinus ad vsque nauseam suis idem inculcabat, sumto themate vno semper: Cum venerit filius hominis. Mat. 25. Interrogatus quid toties vnum ingerminaret: ait sermon. 67. de Tempore: Dico vobis, quod ipsemet Christus: summus hominum Magister, suis discipulis hoc per diuersas parabolas praedicauit. 2. Isaías, (annis 84. moderator Synagogae, & qualis Amos, Osee, Michae, Iona:) suae missionis causam edidit hanc: cap. 61. Ad annuntiandum mansuetis misit me, vt predicarem annum placabilem Domino, & diem Vltionis Deo nostro.

3. Sic & Petrus: Act. 10. Pracepit nobis predicare populo, & testificari, quia ipse est, qui constitutus est iudex viuorum & mortuorum.

Xxxxx 3 Adeo-

1. Angeli.
2. Prophetae.

3. Sancti.

Eam recolunt Sancti.

Praedicant Doctores.

Prophetae.

Apostoli.

Iudicij memoriam inculcant.

tibi, ne iudicii tonitru audito peccatis de-
moriare. 2. Accolas Nili tradunt pleros-
que surdastrose esse; idque ob strepitum
rapidissimi fluminis. Ita mundi streporosi
incola surdastri sunt ad celestia.

3. Nam sic Iob. 37. Super hoc expauit cor
meum, & motum est de loco suo. Cur? Post cum
rugiet sonitus, tonabit voce magnitudinis sue,
& non inuestigabitur, cum audita fuerit vox e-
ius. Tonabit Deus in voce sua miserabiliter, qui
facit magna & insurabili.

4. Similia Mardocheo secundum
quiete sunt exhibita, Esth. 11. Apparuerunt
voces, & tumultus, & tonitrua, & terramotus,
& conturbatio super terram. Et ecce duo dracones
magnum parati contra se in praelium. Ad quorum
clamorem cuncta concitatae sunt nationes, ut
pugnarent contra gentem iustorum. Fuitque dies illa
tenebrarum, & discriminis tribulationis & an-
gustiae, &c. Qualia igitur in extremo iudi-
cio; cum talia ob edictum Affuerit de Iu-
dæis contrucidandis? Horret Vniuersum
ad istud; & non peccator?

P A R S IV.

Memorari iudicium est perutile.

1. Q Vanta vero sit utilitas ex iudicii
memoria, quilibet peccator exper-
tus nouit. 1. Si enim a fine Baalim, Nu-
merorum 22. viso angeli mucrone cecidit
retro: num visa iudicis romphaea pecca-
tor ad scelera progredietur? 2. Et ve-
ro Psalm. 7. Nisi conuersi fueritis, gla-
dium suum vibrauit, arcum suum tetendit,
& parauit illum. 3. Rex Sicambro-
rum Basanes in insignibus suis nudum
ensem cum laqueo habebat, addita e-
pigrapha: Discite iustitiam moniti. Ita
Iudex D E V S gladium & arcum.
Ergo Psalm. 2. Seruite Domino intimo-
re 4. Hinc Hosius Episcopus Cor-
dub. ad Constantinum Imperatorem
coercendum: Desine, scribit: memine-
ris te mortalem esse, reformida diem iudicii:

serua te in illam diem purum; ne te misceas ec-
clesiasticis. 5. Ad oranes Bernard. ser-
mon. de primord. medijs, & nouissi-
mis. Time o homo, quod in terribili iudicio ei
presentandus es, in cuius manus horrendum est
incidere, & ab eo examinandus, quem nihil latet.

Oblivio iudicii docet quantum eius
memoria conducat. Ps. 5. Propter quid ir-
ruit impius Deum? Dixit enim in corde
suo, Non requiret. Ibidem. Inquinatae sunt viae
illius in omni tempore, auferuntur iudicia tua
a facie eius. O desperatam plagam! Puniri
istorum obliuione, esse reprobari existimo.

Nec enim ipsis ethnicis ista defuit ad-
monitio. Rhamnusia sibi pinxere Dea,
ultricem fandi atque nefandi; quae frena
manu teneret. Innuebant, nil efficacius
esse ad retardandos, ac reuocandos mor-
tales a sceleribus, atque memoriam ultio-
nis Dei, & iudicii.

II. Ferunt, ceruas tonante caelo pare-
re, metu eas resoluente: ita peccatorum
animae ad tonitru iudicii scelera depo-
nunt. 1. Psalm. 7. Ecce parturit iniusti-
tiam, concepit dolorem, & peperit iniquita-
tem. 2. Nam, ut 1. Reg. 2. ait Anna. Domi-
num formidabunt aduersarii eius; super ipsos
in caelis tonabit. 3. Pharaonem trepidauit,
cum vastatricem cerneret grandinem
audiretque tonitrua. Continuo, Exod. 9.
vocauit Moysen & Aaron, dicens ad eos. Pecca-
ui etiam nunc. Dominus iustus, & ego & po-
pulus meus impij. Et quanto erunt horribi-
liora in iudicio?

1. Certe nil efficacius norat reuocan-
dis adhibere peccatoribus Iob. 19. Fugite
a facie gladii quoniam ultor iniquitatum gla-
dus est: & scitote esse iudicium. 2. Quin
& Paulo disputante de iustitia, & castitate,
& de iudicio futuro, tremefactus Felix re-
spondit. Actor. 26. Vbi Chrysostom. ho-
mil. 50. Tanta erat vis verborum eius, ut et-
iam Principem deterrerent ita gentilis: quid
igitur fidelis? 3. Basilius hom. in Mai. 1.

Ha-

Habete in oculis terribilem iudicii diem, & habete eum pedagogum.

III. Obliuio iudicii mala quanta non inuehit? 1. Dixi ex Psalm. 9. Inquinata sunt via, &c. 2. Quale par nequam senum, Dan. 13. Auerterunt sensum suum, & declinauerunt oculos suos ut non viderent cælum; neque recordarentur iudiciorum suorum. Acque ideo in Sufannam exarsere.

Testatur Iob 39. Deum horrore iudicii frenasse gentes, ne in omne nefas abirent. Tenuisti, ne peccarent licentius, concutiens terrore iudicii, extrema terra. id est, peccatores, (qui orbis abiectissima sunt, estque longe a peccatoribus salus: Psalm. 118.) & excusisti impios ex ea. Præseruat igitur a peccatis ista memoria.

Figura de effectu.

Hæc vindicat in peccata; sicut Samson per vulpes in Philistæos. Iudicum 15. Peccatorum desideria, affectus, & scelera sunt vulpes: per memoriam nouissimorum cum vltice flamma colligata immittantur in segetes peccantium: hæc exurentur, & vindicta erit de carne, dæmone & mundo sumpta. Huc respexit Isaïas 41. Viderunt iudicia DEI insule & timuerunt, extrema terra obstupuerunt, & appropinquauerunt, & accesserunt. Psalm. 67. similia. Turbabitur gentes, & timebunt, qui habitant terminos a signis tuis. Hæc igitur memorare nouissima, &c.

CONCIO SECVNDA.

De Signis iudicium præcessuris.

ANtiochus 2. Mach. 5. templum Solymæ euastauit, 80000. hominum occidit, plures captiuos abduxit, &c. Sed 40. diebus ante in aere acies armatorum visæ. Ita mundi destructionem anteibunt signa terrifica.

Circa quæ nos

- I. De horribilitate signorum, quæ iudicium anteibunt.

II. De signis in sole, & Cælorum virtutibus.

III. Cur talia in creaturis sint edenda monstra.

IV. De signo in luna, & signorum allegoria.

V. De signis stellarum.

PARS I.

De horribilitate signorum, quæ iudicium anteibunt.

OPere iustitiæ, & vindictæ Dei nil horribilius. Abacuc 1. Admiramini, & obstupescite, quia opus factum est in diebus vestris, quod nemo credat, cum narrabitur. Quod opus illud? Exodi 34. Signa faciam, quæ nunquam visa sunt super terram, nec in vllis gentibus, ut cernat populus iste Opus Domini terribile, quod facturus sum. Terribiliora Ioel. 2. Dabo prodigia in cælo, & in terra, sanguinem & ignem, & vaporem fumi; sol conuertetur in tenebras, & luna in sanguinem, antequam veniat dies Domini magnus & horribilis.

Vidistis Philosophi hæcenus signa Zodiaci circumuolui: at hic iam alia sese dabunt: sanguinea, flammea: &c. Cæli sanguine stillabunt; terra ignibus, aer fumo æstuabit, &c. Actorum 2. dicitur dies Manifestus. Nam signa præcedentia manifestabunt horrorem. 1. Sicut Psalm. 134. Misit signa & prodigia in medio tui Aegypti, in Pharaonem, & in omnes seruos eius. Ita in medio orbe, manifesto præmittet portenta iudicio, marique rubro pandendo ad transitum iustorum: & interitum Pharaonitarum. 2. Sicut tonitrua fulminum prænuncia: ita signa ea iudicii. Psalm. 96. Illuxerunt fulgura eius orbi terræ; vidit & commota est terra: quanto magis homines commouebuntur? 3. Maris accollæ ex auium circumuolatu in litore colligunt, quando mare alluet, aut defluet: sicque fuga sibi cauent. Ita ante vndosos iudicii ætus signa ibunt horrida. Psalm. 59. Dediti